

Тема. **ВІКТИМНА ПОВЕДІНКА. КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ЗЛОЧИНИ СЕКСУАЛЬНОГО ХАРАКТЕРУ**

Мета: ознайомити з поняттям «віктимна поведінка», дати уявлення про кримінальну відповідальність за злочини сексуального характеру; сприяти формуванню в учнів стійких переконань щодо пріоритету поведінки в правовому полі; розвивати навички адвокації, вміння відстоювати свою позицію, права; виховувати мотивацію на безпечну поведінку в соціальному середовищі.

Обладнання: стікери, зображення мікроскопа, монітора комп'ютера, ілюстративний матеріал, аркуші паперу (за кільк. учнів), мультимедійні засоби, презентація.

Тип уроку: комбінований.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

Привітання, встановлення позитивного настрою

II. ПЕРЕВІРКА ВИКОНАННЯ УЧНЯМИ ДОМАШНЬОГО ЗАВДАННЯ

1. Вправа «Конкурс ерудитів»

— Складіть коротке формулювання термінів, що записані на дошці (самостійно на окремих аркушах паперу):

а) ВІЛ, ППСШ; б); в) збудник та ознаки сифілісу; г) можливі наслідки для здоров'я хворого в разі ігнорування лікування ППСШ.

Поставте на аркуші своє прізвище та здайте на перевірку.

2. Вправа «Взаємоопитування»

Аркуші роздають у довільному порядку учням на перевірку. Учитель відкриває заздалегідь записані на дошці правильні відповіді. Необхідно оцінити правильність виконання завдання та поставити «+» або «-» навпроти кожного терміна. Потім учні отримують свої аркуші з результатом оцінювання.

3. Обговорення результатів

III. ПЕРЕВІРКА РАНІШЕ ЗАСВОЄНИХ ЗНАНЬ

Робота за картками контролю знань, приготованими учнями вдома

IV. МОТИВАЦІЯ НАВЧАННЯ УЧНІВ І ПОВІДОМЛЕННЯ ТЕМИ, МЕТИ ТА ЗАВДАНЬ УРОКУ

1. Вправа «Очікування». «Мікроскоп»

Учні на аркушах-стікерах у вигляді предметного скельця записують свої очікування з вивчення теми, прикріплюють на зображення мікроскопа. Учитель записує завдання на стікері і приклеює на робочий стіл зображеного комп'ютера (ноутбука).

2. Вправа «Шкала актуальності» (див. Додатки до уроку 3)

V. АКТУАЛІЗАЦІЯ ЧУТТЄВОГО ДОСВІДУ УЧНІВ

— Наведіть приклади із власного досвіду, коли ви мали на увазі продемонструвати власною поведінкою одне, а оточення сприйняло це геть по-іншому. Наприклад, надягаючи коротку спідницю, дівчата мають на меті слідування модним тенденціям, стилю, а не провокування гвалтівника.

VI. СПРИЙНЯТТЯ ТА УСВІДОМЛЕННЯ УЧНЯМИ НОВОГО НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Поняття «віктимна поведінка» (мультимедійний супровід)

Віктимна поведінка — це вчинки або дії людини, що так чи інакше провокують заподіяти йому шкоду; схильність суб'єкта до поведінки, що підвищує шанси на вчинення злочину проти нього.

2. Кримінальна відповідальність за злочини сексуального характеру

Статеві злочини як протиправні посягання на свободу та недоторканність людини завдають шкоди правам, свободам та інтересам людини, суспільства та держави.

3. Оздоровлювальна вправа. Релаксаційна вправа «Книжка»

Сядьте у зручну позу. Заплющте очі. Дихайте спокійно, глибоко. Уявіть, що ви — книжка, яка лежить на столі. Сконцентруйте у свідомості внутрішнє «самопочуття» книжки — її спокій, положення на столі, який захищає від зовнішньої дії, складені сторінки... Важливо побачити очима книжки кімнату і предмети в ній: стіни, вікна, стелю, книжкову шафу, стілець, ручки, зошити. Виконуйте вправу 3 хвилини. Ви відчуєте, як спадає внутрішнє напруження і ви переходите у світ «інших вимірів», «паралельних світів» з існуванням предметів за своїми законами.

VII. ОСМИСЛЕННЯ, УЗАГАЛЬНЕННЯ ТА СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ЗНАНЬ

1. Робота за підручником (самостійно)

Завдання: опрацювати матеріал підручника та проаналізувати (в парах) описані в ньому приклади віктимної поведінки.

2. Аналіз сюжетів літературних творів (ілюстративний супровід)

Для роботи запропоновано сюжети казок («Червоний Капелюшок», «Колобок», «Аленький цветочек» та інші).

3. Складання порівняльної таблиці

Завдання: скласти порівняльну таблицю, вписавши протилежні поданим моделі поведінки (див. Додатки).

Важливо зрозуміти, що:

- значна кількість жертв не розуміють те, що справді перебувають у великій небезпеці;
- нормальна на вигляд людина може виявитися небезпечним злочинцем;
- зовнішність і поведінка людини часто не розкривають її справжніх намірів;
- унаслідок страху людина знічується і починає погано міркувати;
- страх сковує тіло і робить людину беззахисною;
- необхідно навчитися його контролювати — цілком можливо, що це одного разу врятує вам життя.

4. Аналіз очікувань

Учні озвучують очікування, записані на початку уроку, і висловлюються щодо того, чи справдилися вони, і наскільки повно.

VIII. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ УРОКУ

Прийом «Моя теза» (див. Додатки)

IX. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Обов'язкове:

- опрацювати матеріал підручника щодо вивченої теми (§ __, с. ____);

додаткові (на вибір, за бажанням):

- скласти «портрет» людини, що завжди демонструє упевнену поведінку, протилежну віктимній.

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ

Безпечним є:	Небезпечним є:
практикувати відповідальну поведінку	
бути готовим до витрат (час, гроші) для власної безпеки	
практикувати відмову від групових заходів (особливо зі вживанням алкоголю)	
розробляти систему власної щоденної безпеки	
прагнути бути непривабливим для імовірних злочинців	
вивчати правове поле щодо захисту власної безпеки	
формувати навички асертивності	
навчання самозахисту	
формування навичок звернення за допомогою	

ПРИЙОМ «МОЯ ТЕЗА»

На аркушах паперу запишіть одним реченням головну ідею теми уроку.

Об'єднайтесь у пари і за 45 секунд спробуйте переконати партнера, що саме ваша теза важливіша за інші. На таких самих умовах переконайте іншу пару у важливості вже спільної тези. Об'єднана «четвірка» переконує іншу, доки половина класу не обере свого речника, який від імені групи, що становить — загальної кількості учнів у класі, захищатиме спільно вибрану тезу, сперечаючись із речником іншої команди.

На промову кожного речника відведено 2 хвилини і так само на завершальні дебати. Речник, який буде більш переконливим, оголошує тезу своєї команди головною в підсумку уроку.